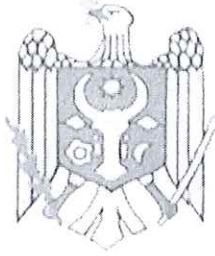

Republica Moldova
Judecătoria Bălți
sediul central

or. Bălți, str. Hotinului, 43
tel.: 0231-2-22-12, fax 2-22-12
E-mail: jba@justice.md

Республика Молдова
Суд Бэлць
центральное местонахождение

г. Бэлць, ул. Хотинская, 43
тел.: 0231-2-22-12, fax 2-22-12
E-mail: jba@justice.md

Curtea Constituțională
str. Al. Lăpușneanu, nr. 28, Chișinău,
Republica Moldova, MD-2004

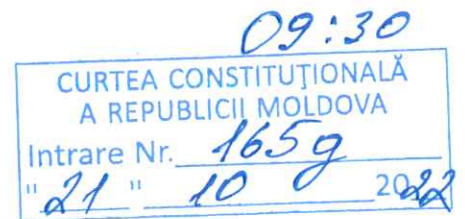
Judecătoria Bălți (sediul Central) vă expediază în adresa dvs. cererea și sesizarea avocatului Vitalie Carmanschi privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintată în cadrul rejudecării cauzei contravenționale cu privire la acuzația adusă lui Perlog Alexandru în comiterea contravenției prevăzută de art.287 alin.(8) Cod contravențional.

Anexă: cerere, sesizare, încheierea din 11.10.2022

Judecător

Natalia Foma

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

Numele și prenumele reprezentantului- Carmanschi Vitalie.

Ocupația reprezentantului - Avocat

Numele și prenumele părții în proces -Perlog Alexandru – contestatar în cauza contravențională

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie sintagma "**prin acțiune**" din următoarele prevederi legale - art. 1 pct. 43, art. 174 alin. (1), art. 184¹ alin. (1), lit. e), alin. (3) alin. (4) alin. (5) a Codului Vamal și art. 2 alin. (2) lit. m), art. 5 alin. (2), art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova.

Contextul prevederilor legale în care se conțin obiectul excepției de neconstituționalitate:

- art. 1 pct. 43 a Codului vamal care prevede că 43) declarare **prin acțiune** – formă de declarare expresă (vădită) a mijlocului de transport auto, care scutește persoana fizică de completarea unor acte vamale cu condiția prezentării organelor vamale amplasate în punctele de trecere a frontierei de stat a actelor de înmatriculare a mijlocului de transport auto (respectând condițiile prevăzute la art.10 alin.(3) din Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice), cu înregistrarea ulterioară a acestuia în sistemul informațional al Serviciului Vamal. În cazul aplicării formei de declarare prin acțiune, acte vamale nu se eliberează.

- art. 174 alin. (1) a Codului Vamal care prevede că (1) Declararea se face în scris, verbal **sau prin acțiune**, prin mijloace electronice sau prin alte modalități prevăzute de legislație.

- art. 184¹ a Codului Vamal care prevede că: Articolul 184¹. Declararea **prin acțiune** a mijloacelor de transport introduse pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice. (1) Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente au dreptul de a introduce pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, fără achitarea drepturilor de import, cu achitarea vinietai, în scopuri personale, mijloace de transport clasificate la pozițiile tarifare 8702, 8703, 8704 (cu o greutate în sarcină maximă de maximum 5 t), 8711 și remorcile atașate la acestea (poziția tarifară 8716), indiferent de termenul lor de exploatare, doar în cazul în care vor fi declarate **prin acțiune** și plasate sub regim vamal de admitere temporară pe un termen de până la

180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive, cu respectarea următoarelor condiții:

a) mijloacele de transport să se afle la evidență permanentă în alte state;

b) persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare;

c) mijloacele de transport să fie scoase de pe teritoriul vamal pînă la expirarea termenului acordat, conform prevederilor prezentului cod;

d) mijloacele de transport să nu fie folosite pentru prestarea serviciilor de transport al mărfurilor sau pasagerilor; mijloacele de transport nu pot fi vândute, donate, transmise prin moștenire, închiriate, subînchiriate, date în comodat, gajate, transferate sau puse la dispoziția unei alte persoane pe teritoriul Republicii Moldova decât cu acordul organului vamal, numai după achitarea drepturilor de import;

e) în cazul în care persoanelor fizice nerezidente li se acordă un alt regim de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative să fie prezentate organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport declarat **prin acțiune**, informația respectivă fiind inclusă în Registrul de stat al transporturilor.

(11) Mijloacele de transport introduse în condițiile alin. (1) nu se pot afla pe teritoriul Republicii Moldova un termen mai mare decât cel stabilit de prezentul articol, indiferent de persoanele care le introduc.

(2) Nerespectarea condițiilor stabilite la alin. (1) lit. a)–d) se sancționează conform legislației în vigoare.

(3) Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente care nu au scos de pe teritoriul vamal mijloacele de transport declarate **prin acțiune** nu au dreptul să introducă pe teritoriul Republicii Moldova alte mijloace de transport în condițiile alin. (1).

(4) Prin derogare de la alin. (1) lit. c), mijloacele de transport auto introduse pe teritoriul vamal de către persoanele fizice cu domiciliul în orice stat străin și care dețin permis de conducere emis în țara în care au domiciliu, declarate **prin acțiune**, se pot afla pe teritoriul vamal al Republicii Moldova pe un termen mai mare decât cel stabilit de prezentul articol.

Mijloacele de transport auto în cauză nu se pot afla pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen ce depășește termenul de aflare a mijlocului de transport auto sub regim vamal de admitere temporară stabilit la art. 69.

(5) Mijloacele de transport auto declarate **prin acțiune** pe teritoriul vamal pentru care a expirat termenul acordat conform prevederilor prezentului cod sînt identificate, reținute și aduse de către poliție, poliția de frontieră sau echipele mobile către cel mai apropiat birou vamal sau către organul vamal de frontieră, fapta fiind consemnată într-un proces-verbal.

(6) În cazul aducerii de către poliție a mijlocului de transport auto către biroul

vamal, escortarea mijlocului de transport auto către organul vamal de frontieră pentru a fi scos de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova este asigurată de către biroul vamal în termen de 24 de ore de la data aducerii acestuia.

(7) Cheltuielile de escortare a mijlocului de transport auto sînt determinate în conformitate cu taxa stabilită în Legea cu privire la tariful vamal. Cheltuielile de aducere și escortare sînt acoperite de către persoana fizică care a încălcat termenul de aflare a mijlocului de transport auto pe teritoriul vamal.

- art. 2 alin. (2) lit. m) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, care prevede că m) **declarare prin acțiune** - formă de declarare expresă (vădită) a mijlocului de transport auto, care scutește persoana fizică de completarea unor acte vamale cu condiția prezentării organelor vamale amplasate în punctele de trecere a frontierei de stat a actelor de înmatriculare a mijlocului de transport auto (respectînd condițiile prevăzute la art.10 alin.(3), (5) și (14) din prezenta lege), cu înregistrarea ulterioară a acestuia în sistemul informațional al Serviciului Vamal. În cazul aplicării formei de declarare prin acțiune, acte vamale nu se eliberează

- art. 5 alin. (2) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, care prevede că (2) **Persoanele fizice rezidente au dreptul de a introduce mărfuri pe teritoriul Republicii Moldova numai în conformitate cu regimurile vamale de import, de tranzit național și de admitere temporară – în cazul declarării prin acțiune.**

- art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova, care prevede că:

(3) **Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente, prin derogare de la prevederile art. 20 al Codului vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000, au dreptul de a introduce pe teritoriul Republicii Moldova mijloace de transport auto, clasificate la pozițiile tarifare 8702, 8703, 8704 (cu o greutate în sarcină maximă de maximum 5 t), 8711 și remorcile atașate la acestea (poziția tarifară 8716), indiferent de termenul de exploatare a acestora, doar în cazul în care vor fi declarate prin acțiune și plasate în regimul vamal de admitere temporară pe un termen de pînă la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive, cu achitarea vinierei și cu respectarea următoarelor condiții:**

(...)

e) în cazul în care persoanelor fizice nerezidente li se acordă un alt regim de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative se vor prezenta organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport auto declarat **prin acțiune**, informația respectivă incluzîndu-se în Registrul de stat al transporturilor.

(...)

(15) **Persoanele fizice, în cazul scoaterii de pe teritoriul Republicii Moldova a mijloacelor de transport auto ce dețin statutul de mărfuri autohtone, sînt obligate să**

le declare **prin acțiune**, aceste mijloace de transport auto fiind plasate pe un termen nelimitat sub regimul vamal export temporar. În cazul înstrăinării în alte state a mijlocului de transport auto, acesta urmează a fi scos de la evidența structurilor teritoriale ale Agenției Servicii Publice, cu condiția perfectării actelor vamale corespunzătoare.

Excepția de neconstituționalitate a prevederilor enunțate este ridicată în drept în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016.

III. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

1. Prevederi relevante ale Constituției:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle *Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

2. Prevederi relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218 din 24 octombrie 2008:

Articolul 287. Încălcarea regulilor vamale

(8) Nescoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal ori nereturnarea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori scoase cu obligația de a fi returnate în termenele stabilite în aceste obligații, ori nerespectarea măsurilor de politică economică și altor restricții prevăzute la trecerea mărfurilor peste frontiera vamală, în lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii

se sancționează cu amendă de la 84 la 90 de unități convenționale, cu obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal.

3. Prevederi relevante ale Codului Vamal

Articolul 1. Noțiuni principale

În sensul prezentului cod, următoarele noțiuni semnifică:

13) declarant – orice persoană care are dreptul de a dispune de mărfuri și/sau de mijloace de transport, care întocmește declarația vamală în numele său sau în al cărei nume este întocmită declarația vamală;

23) declarație vamală - actul unilateral prin care o persoană manifestă, în formele și modalitățile prevăzute de legislația vamală, voința de a plasa mărfurile sub o anumită destinație vamală;

34) titular al operațiunii – persoana în numele căreia s-a făcut declarația vamală (declarantul) sau persoana căreia i-au fost transferate, în privința destinației vamale, drepturile și obligațiile persoanei menționate anterior (declarantului);

Secțiunea a 11-a

Admiterea temporară

Articolul 67. Dispoziții generale

(1) Regimul vamal de admitere temporară permite utilizarea pe teritoriul Republicii Moldova, cu suspendare parțială sau totală de drepturi de import și fără aplicarea măsurilor de politică economică, a mărfurilor și mijloacelor de transport străine destinate reexportului în aceeași stare, cu excepția uzurii lor normale.

(2) Pe toată durata regimului vamal de admitere temporară, mărfurile și mijloacele de transport trebuie să rămână în proprietatea persoanei străine. Ele nu pot fi vândute, închiriate, subînchiriate, date în comodat, gajate, transferate sau puse la dispoziția unei alte persoane pe teritoriul Republicii Moldova decât cu acordul organului vamal, după plata drepturilor de import și efectuarea procedurilor vamale de punere în liberă circulație, cu excepția derogărilor prevăzute de prezenta secțiune.

(3) Mărfurile introduse în baza unui contract de leasing operațional se plasează sub regimul vamal de admitere temporară.

Articolul 68. Acordarea regimului de admitere temporară a mărfurilor și mijloacelor de transport

Organul vamal acordă regimul de admitere temporară numai a mărfurilor și a mijloacelor de transport care pot fi identificate și nu sînt prohibite de a fi introduse în Republica Moldova.

IV - CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

La data de 05.02.2020 Perlog Alexandru a.n. 06.02.1991 a recepționat prin poștă procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1977 din 24.12.2019 și decizia nr. 1977 din 24.12.2019 întocmite de agentul constatator Serviciul Vamal în privința lui Perlog Alexandru pe componenta de contravenție prevăzută la art. 287 alin. (8) a Codului Contravențional.

Contestatarul a înaintat instanței de judecată contestație nefiind de acord cu procesul-verbal nr. 1977 din 24.12.2019 și decizia nr. 1977 din 24.12.2019, prin

care se constată și se aplică contestatarului amendă contravențională în mărime 4200, lei cu obligarea scoaterii mijlocului de transport, de teritoriul vamal al RM pentru comiterea contravenției prevăzută de art. 287 alin. (8) a Codului Contravențional.

Conform procesului-verbal nr. 1980 din 24.12.2019 și decizia nr. 1980 din 24.12.2019 se impută că *Perlog Alexandru a introdus pe teritoriul vamal al RM mijlocul de transport cu nr.î. KLB525(LT), introdus pe teritoriul vamal RM în condițiile art. 184/1 a Codului Vamal al RM, declarat prin acțiune și plasat în regim de admitere temporară. În urma verificării informației din SI Frontiera s-a constatat că unitatea de transport a fost introdusă pe teritoriul vamal al RM la data de 12.07.2014, fără a fi scoasă din țară, astfel fiind încălcat termenul de admitere temporară de 180 de zile, dintr-o perioadă de 12 luni consecutive.*

Conform procesului-verbal nr. 1977 din 24.12.2019 și decizia nr. 1977, agentul constatatator invocă că a inițiat procedura de sancționare a lui Perlog Alexandru în baza unei treceri ordinare a frontierei de către Perlog Alexandru la data de 25.12.2018 cu alt mijloc de transport.

Deși Perlog Alexandru nu recunoaște ar fi introdus pe teritoriul vamal RM cu declararea prin acțiune, mijlocul de transport cu nr.î. KLB525(LT), acesta consideră că este acuzat în baza unor prevederi legale neconstituționale.

V. EXPUNEREA ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL OBIECTULUI SESIZĂRII

A. Pretinsele încălcări ale articolelor 23 din Constituție

1. Obiectul excepției de neconstituționalitate sintagma *"prin acțiune"* din următoarele prevederi legale - art. 1 pct. 43, art. 174 alin. (1), art. 184¹ alin. (1), lit. e), alin. (3) alin. (4) alin. (5) a Codului Vamal și art. 2 alin. (2) lit. m), art. 5 alin. (2), art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova

le considerăm că nu întrunesc condițiile de calitate a legii ca **nefiind previzibile**, întrucât aplicarea acestor prevederi împiedică cetățeanul de a-și cunoaște drepturile și obligațiile în legătură cu aplicare în privința sa a acestor prevederi legale.

2. Astfel unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept, reiterat constant în jurisprudența Curții Constituționale și care se desprinde din spiritul articolului 1 alin. (3) din Constituție îl constituie principiul legalității.

Curtea Europeană, care constituie o instanță constituțională la nivelul întregii Europe, a statuat în jurisprudența că: „noțiunea de „lege” implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea, claritatea și previzibilitatea”.

Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o

structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor. (HCC 13/2015 (instituirea Colegiului Medicilor), § 108)

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite, în caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție. [HCC26/2010 (încetarea calității de bănuț), § 10].

3. Prin prevederile legii - ”**prin acțiune**” de la - art. 1 pct. 43, art. 174 alin. (1), art. 1841 alin. (1), lit. e), alin. (3) alin. (4) alin. (5) Codului Vamal art. 2 alin. (2) lit. m), art. 5 alin. (2), art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova, s-a instituit o modalitate suplimentară de declarare vamală - *declarare vamală prin acțiune*, care se aplică în procesul de plasarea a mijloacelor de transport în regimul vamal de admitere temporară prin simpla traversare a teritoriul Vamal al R. Moldova fără a îndeplini careva formalități scrise sau verbale și fără a fi informat cetățeanul privitor la participarea lui la careva acțiuni de plasare a bunului în acest regim vamal de admitere temporară

Această modalitate de declarare și de plasare a mijlocului de transport în regim vamal de admitere temporară a favorizat ca inclusiv Perlog Alexandru să fie sancționat pentru nerespectarea condițiilor de admitere temporară a mijlocului pe teritoriul Vamal al R. Moldova fără ca să cunoască faptul că are statut de declarant vamal la o operațiune de introducere sub acest regim vamal a mijlocului de transport pe teritoriul R. Moldova.

Prin prevederile legislației apreciate a fi neconstituționale se eludează dreptul cetățeanului de a cunoaște calitatea sa de declarant sau titular în baza unei declarații exprese așa cum se stabilește la art. 1 pct. 13, 23, 34 a Codului Vamal. Iar cetățeanului aflat în situația lui Perlog A îi devine cunoscut că este participant a unei proceduri de declarare vamală abia în momentul în care i se invocă încălcarea unui regim vamal stabilit în mod automat sau poate să nu îi fie cunoscut niciodată.

Aceste prevederi nu stabilesc concomitent un mecanism de apreciere a titularului operațiunii de declarare prin acțiune. Or, persoana care se prezintă la postul vamal în calitate de șofer nu obligatoriu este titularului operațiunii de declarare.

Totodată pentru plasarea mijlocului de transport în regim de admitere temporară în baza declarării prin acțiune nu sînt aprobate limite și proceduri, marje (legale) acordate lucrătorului vamal la aprecierea persoanei care să fie inclusă în calitate de declarant din toți calatorii mijlocului de transport.

Prin scrisoarea Inspectoratului General al Poliției de frontieră din 18.07.2022 (se anexează) se confirmă faptul că aprecierea declarantului vamal *prin acțiune* se realizează de către organul vamal în baza constatărilor polițistului de frontieră care

a înregistrat în programul SIIPF informația privind persoana care este la volanul mijlocului de transport.

4. În Hotărârea nr. 22 din 01.10.2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, Curtea Constituțională a statuat că *Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (Khlyustov v. Rusia, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial.*

La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 47).

De asemenea, pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (Sissanis v. România, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61).

5. O normă este „previzibilă” atunci când permite o măsură de protecție împotriva ingerințelor arbitrare din partea autorităților publice [Centro Europa 7 S.r.l. și Di Stefano împotriva Italiei (MC), pct. 143]. Orice ingerință în dreptul la respectarea bunurilor trebuie, prin urmare, să fie însoțită de garanții procedurale care să acorde persoanei sau entității în cauză posibilitatea rezonabilă de a-și prezenta cauza în fața autorităților responsabile, cu scopul de a contesta în mod efectiv măsurile care constituie o ingerință în drepturile garantate de respectiva dispoziție. [Lekić împotriva Sloveniei (MC), pct. 95;

Legislația națională trebuie să fie clară, previzibilă și suficient de accesibilă (Silver și alții împotriva Regatului Unit, pct. 87). Acest lucru include un caracter suficient de previzibil pentru a permite persoanelor particulare să acționeze în conformitate cu legea, precum și o delimitare clară a marjei de apreciere a autorităților publice.

Normele trebuie să fie clare și detaliate (tehnologiile utilizabile devin tot mai sofisticate), precum și accesibile și previzibile, astfel încât oricine să poată prevedea consecințele propriilor acte (Valenzuela Contreras împotriva Spaniei, pct. 59 și 61).

Astfel una dintre obligațiile fundamentale ale statului este de a crea condiții ca cetățenii să cunoască drepturile și libertățile. Sisteme de protecție a drepturilor și

libertăților fundamentale ale omului 31 de care dispun

6. Examinând prevederea legală a cărei control de constituționalitate se solicită în raport cu celelalte reglementări existente, invocăm că aceasta nu corespunde exigențelor de *previzibilitate*.

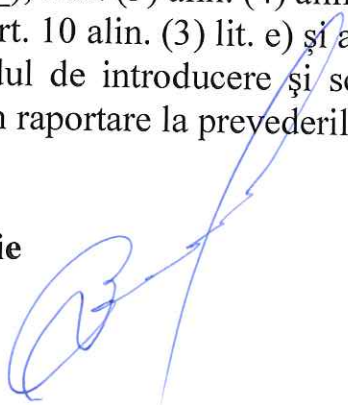
Prin prisma celor elucidate, incertitudinea juridică existent generează confuzie și incertitudine pentru destinatarii legii. Conform jurisprudenței constante a CEDO, incertitudinea juridică este de natură a reduce încrederea justițiabililor în justiție și contravine principiului securității raporturilor juridice ca element esențial al preeminenței dreptului.

VI. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

În contextul celor expuse mai sus, solicit Curții Constituționale exercitarea controlului constituționalității sintagmei

”**prin acțiune**” din următoarele prevederi legale art. 1 pct. 43, art. 174 alin. (1), art. 1841 alin. (1), lit. e), alin. (3) alin. (4) alin. (5) Codului Vamal art. 2 alin. (2) lit. m), art. 5 alin. (2), art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova prin raportare la prevederile articolelor 23 din Constituție.

Avocat
Carmanschi Vitalie

Cof/uc

Dosarul nr. 5r-137/2021
4-20026804-09-5r-31032021

ÎNCHEIERE

11 octombrie 2022

mun. Bălți

Judecătoria Bălți sediul central,
Instanța de judecată compusă din:
Președintele de ședință, judecător
Grefier

Natalia Foma
Andrian Peluica

examinând în ședință de judecată publică, în limba de stat, cererea înaintată de avocatul Vitalie Carmanschi în interesele lui Perlog Alexandr privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintată în cadrul examinării contestației înaintate de Perlog Alexandru, asupra deciziei agentului constatator din 24.12.2019, întocmite în baza art. 287, alin. (8) Cod contravențional,

c o n s t a t ă :

La data de 24.12.2019 de către agentul constatator din cadrul Biroului vamal Nord, Negru Andrian, a fost întocmit, în baza art.287 alin.(8) CCo, procesul verbal cu privire la contravenție nr.1977 în privința lui Perlog Alexandr, fiind reținut, că la data de 25.12.2018, ora 18:10, la pista de control „intrare în țară” la postul vamal Criva 1 (PVFI, rutier), s-a prezentat Perlog Alexandr cu mijlocul de transport de model ”BMW” cu numărul de înmatriculare WWO 066. Potrivit informației din SI FRONTIERA, Perlog Alexandr a introdus pe teritoriul vamal al RM autoturismul cu numărul de înmatriculare KLB525(LT), introdus pe teritoriul vamal al RM în condițiile art.1841 a Codului Vamal al RM, declarat prin acțiune și plasat în regim de admitere temporară. În urma verificării informației din SI Frontiera s-a constatat, că unitatea de transport a fost introdusă pe teritoriul vamal al RM la data 12.07.2014, fără a fi scoasă din țară, astfel fiind încălcat termenul de admitere temporară de 180 zile, dintr-o perioadă de 12 luni consecutive. Potrivit prevederilor Legii nr.280 din 16.12.2016, în vigoare la 01.01.2017, art.12 alin.(2), Pentru 2 mijloacele de transport neînmatriculate în Republica Moldova care au fost introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova prin declarare prin acțiune până la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, termenul de declarare prin acțiune de 180 de zile începe la data intrării în vigoare a prezentei legi. Astfel, de către Perlog Alexandr, au fost încălcate prevederile art.287 alin.(8) CCo, exprimate prin nescoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mijlocului de transport cu numărul de înmatriculare KI.B525(LT), declarat prin acțiune și plasat în regim de admitere temporară.

Prin decizia șefului adjunct al Biroului vamal Nord, Marian Sofroni, nr.1977 din 24.12.2019, Perlog Alexandr a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzută de art.287 alin.(8) CCo, fiindu-i aplicată sancțiune sub formă de amendă în mărime de 84 unități convenționale, ceea ce constituie 4200 lei, cu

obligarea de a scoate de pe teritoriul vamal al RM mijlocul de transport cu numărul de înmatriculare KLB525(LT), Vin cod WBADL01060GY05691 în termen de 30 zile.

Nefiind de acord cu actele emise în privința sa Perlog Alexandr, susținut de apărătorul său Vitalie Carmanschi, au contestat în instanța de judecată decizia șefului adjunct al Biroului vamal Nord, Marian Sofroni, nr.1977 din 24.12.2019, în temeiul art.448 CCo, solicitând ei și declararea nulă a procesului verbal cu privire la contravenție nr.1977 din 24.12.2019 întocmit de către agentul constatator din cadrul Biroului vamal Nord, Negru Andrian. În acest sens s-a invocat lipsa faptului contravenției prevăzută de art.287 alin.(8) CCo, precum și încălcarea art.443 alin.(1) lit.d) CCo la întocmirea procesului verbal -- ce în opinia contestatarilor determină declararea nulă a luiși încetarea procesului contravențional.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediu Central din 28.12.2020 contestația înaintată în interesele lui Perlog Alexandr a fost admisă, fiind dispusă încetarea procesului contravențional cu privire la învinuirea adusă ultimului în comiterea contravenției prevăzută de art.287 alin.(8) CCo, în legătură cu intervenirea prescripției de atragere la răspundere contravențională.

Hotărârea instanței a fost atacată cu recurs de către șeful Biroului Vamal Nord, Igor Tropoțel, fiind solicitată casarea actului judecătoresc contestat, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care contestația înaintată în interesele lui Perlog Alexandr să fie respinsă ca neîntemeiată și/sau tardivă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 24.03.2021, recursul declarat de șeful Biroului Vamal Nord, Igor Tropoțel, împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediu Central din 28.12.2020, emisă pe cazul contravențional privind acuzarea lui Perlog Alexandr în comiterea contravențiilor prevăzute de art.287 alin.(8) CCo, s-a admis, cu casarea integrală a acestei hotărâri și dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, în alt complet de judecată.

La data de 05.08.2022, avocatul Vitalie Carmanschi a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, solicitând sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate a sintagmei „prin acțiune” din următoarele prevederi legale art. 1 pct.43, art.174 alin.(1), art.184¹ alin.(1) lit.e), alin.alin. (3), (4), (5) Cod Vamal, art.2 alin.(2) lit.m), art. (5) alin.(2), art.10 alin.(3) lit.e) și alin.(15) a Legii 1569 din 20.12.2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova prin raportare la prevederile art.23 din Constituția. Suplimentar, avocatul a solicitat suspendarea examinării cauzei contravenționale referitor la contestația depusă de Perlog Alexandru asupra procesului-verbal cu privire la contravenție nr.1980 din 24.12.2019 și deciziei nr.1980 din 24.12.2019, menționând că, contextul prevederilor legale în care se conțin obiectul excepției de neconstituționalitate:

- art. 1 pct. 43 a Codului vamal care prevede că 43) declarare **prin acțiune** - formă de declarare expresă (vădită) a mijlocului de transport auto, care scutește persoana fizică de completarea unor acte vamale cu condiția prezentării organelor vamale amplasate în punctele de trecere a frontierei de stat a actelor de înmatriculare a mijlocului de transport auto (respectând condițiile prevăzute la art. 10 alin.(3) din Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a

bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice), cu înregistrarea ulterioară a acestuia în sistemul informațional al Serviciului Vamal. În cazul aplicării formei de declarare prin acțiune, acte vamale nu se eliberează.

- art. 174 alin. (1) a Codului Vamal care prevede că (1) Declararea se face în scris, verbal sau **prin acțiune**, prin mijloace electronice sau prin alte modalități prevăzute de legislație.
- art.184¹ a Codului Vamal care prevede că: Articolul 184¹. Declararea **prin acțiune** a mijloacelor de transport introduse pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice. (1) Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente au dreptul de a introduce pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, fără achitarea drepturilor de import, cu achitarea vinierei, în scopuri personale, mijloace de transport clasificate la pozițiile tarifare 8702, 8703, 8704 (cu o greutate în sarcină maximă de maximum 5 t), 8711 și remorcile atașate la acestea (poziția tarifară 8716), indiferent de termenul lor de exploatare, doar în cazul în care vor fi declarate **prin acțiune** și plasate sub regim vamal de admitere temporară pe un termen de până la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive, cu respectarea următoarelor condiții: a) mijloacele de transport să se afle la evidență permanentă în alte state; b) persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare; c) mijloacele de transport să fie scoase de pe teritoriul vamal până la expirarea termenului acordat, conform prevederilor prezentului cod; d) mijloacele de transport să nu fie folosite pentru prestarea serviciilor de transport al mărfurilor sau pasagerilor; mijloacele de transport nu pot fi vândute, donate, transmise prin moștenire, închiriate, subînchiriate, date în comodat, gajate, transferate sau puse la dispoziția unei alte persoane pe teritoriul Republicii Moldova decât cu acordul organului vamal, numai după achitarea drepturilor de import; e) în cazul în care persoanelor fizice nerezidente li se acordă un alt regim de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative să fie prezentate organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport declarat **prin acțiune**, informația respectivă fiind inclusă în Registrul de stat al transporturilor.
- (11) Mijloacele de transport introduse în condițiile alin. (1) nu se pot afla pe teritoriul Republicii Moldova un termen mai mare decât cel stabilit de prezentul articol, indiferent de persoanele care le introduc. Nerespectarea condițiilor stabilite la alin. (1) lit. a)-d) se sancționează conform legislației în vigoare. Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente care nu au scos de pe teritoriul vamal mijloacele de transport declarate **prin acțiune** nu au dreptul să introducă pe teritoriul Republicii Moldova alte mijloace de transport în condițiile alin. (1). Prin derogare de la alin. (1) lit. c), mijloacele de transport auto introduse pe teritoriul vamal de către persoanele fizice cu domiciliul în orice stat străin și care dețin permis de conducere emis în țara în care au domiciliu, declarate **prin**

acțiune, se pot afla pe teritoriul vamal al Republicii Moldova pe un termen mai mare decât cel stabilit de prezentul articol. Mijloacele de transport auto în cauză nu se pot afla pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen ce depășește termenul de aflare a mijlocului de transport auto sub regim vamal de admitere temporară stabilit la art. 69. Mijloacele de transport auto declarate **prin acțiune** pe teritoriul vamal pentru care a expirat termenul acordat conform prevederilor prezentului cod sînt identificate, reținute și aduse de către poliție, poliția de frontieră sau echipele mobile către cel mai apropiat birou vamal sau către organul vamal de frontieră, fapta fiind consemnată într-un proces-verbal. În cazul aducerii de către poliție a mijlocului de transport auto către biroul vamal, escortarea mijlocului de transport auto către organul vamal de frontieră pentru a fi scos de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova este asigurată de către biroul vamal în termen de 24 de ore de la data aducerii acestuia. Cheltuielile de escortare a mijlocului de transport auto sînt determinate în conformitate cu taxa stabilită în Legea cu privire la tariful vamal. Cheltuielile de aducere și escortare sînt acoperite de către persoana fizică care a încălcat termenul de aflare a mijlocului de transport auto pe teritoriul vamal.

- art. 2 alin. (2) lit, m) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, care prevede că m) declarare **prin acțiune** - formă de declarare expresă (vădită) a mijlocului de transport auto, care scutește persoana fizică de completarea unor acte vamale cu condiția prezentării organelor vamale amplasate în punctele de trecere a frontierei de stat a actelor de înmatriculare a mijlocului de transport auto (respectînd condițiile prevăzute la art. 10 alin.(3), (5) și (14) din prezenta lege), cu înregistrarea ulterioară a acestuia în sistemul informațional al Serviciului Vamal. În cazul aplicării formei de declarare prin acțiune, acte vamale nu se eliberează
- art. 5 alin. (2) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, care prevede că (2) Persoanele fizice rezidente au dreptul de a introduce mărfuri pe teritoriul Republicii Moldova numai în conformitate cu regimurile vamale de import, de tranzit național și de admitere temporară - în cazul declarării **prin acțiune**.
- art. 10 alin. (3) lit, e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova, care prevede că:
 - (3) Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente, prin derogare de la prevederile art. 20 al Codului vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000, au dreptul de a introduce pe teritoriul Republicii Moldova mijloace de transport auto, clasificate la pozițiile tarifare 8702, 8703, 8704 (cu o greutate în sarcină maximă de maximum 5 t), 8711 și remorcile atașate la acestea (poziția tarifară 8716), indiferent de termenul de exploatare a acestora, doar în cazul în care vor fi declarate **prin acțiune** și plasate în regimul vamal de admitere temporară pe un termen de pînă la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni consecutive, cu achitarea vinietai și cu respectarea următoarelor condiții:

(...) c) în cazul în care persoanelor fizice nerezidente li se acordă un alt regim de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, documentele confirmative se vor prezenta organului vamal în vederea prelungirii termenului de aflare a mijlocului de transport auto declarat **prin acțiune**, informația respectivă incluzându-se în Registrul de stat al transporturilor. (...) (15) Persoanele fizice, în cazul scoaterii de pe teritoriul Republicii Moldova a mijloacelor de transport auto ce dețin statutul de mărfuri autohtone, sînt obligate să le declare **prin acțiune**, aceste mijloace de transport auto fiind plasate pe un termen nelimitat sub regimul vamal export temporar. În cazul înstrăinării în alte state a mijlocului de transport auto, acesta urmează a fi scos de la evidența structurilor teritoriale ale Agenției Servicii Publice, cu condiția perfectării actelor vamale corespunzătoare.

Excepția de neconstituționalitate a prevederilor enunțate este ridicată în drept în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016.

Avocatul Vitalie Carmanschi, în susținerea cererii și sesizării înaintate, s-a referit la prevederile legale, care în opinia acestuia, sunt pertinente speței:

Articolul 1 din Constituția RM, Statul Republica Moldova, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 23 din Constituția RM, Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 287, Codul contravențional, Nescoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal ori nereturnarea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori scoase cu obligația de a fi returnate în termenele stabilite în aceste obligații, ori nerespectarea măsurilor de politică economică și altor restricții prevăzute la trecerea mărfurilor peste frontiera vamală, în lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii, se sancționează cu amendă de la 84 la 90 de unități convenționale, cu obligarea scoaterii de pe teritoriul vamal a mijloacelor de transport prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal.

Potrivit Codului Vamal, articolul 1, declarant - orice persoană care are dreptul de a dispune de mărfuri și/sau de mijloace de transport, care întocmește declarația vamală în numele său sau în al cărei nume este întocmită declarația vamală;

declarație vamală - actul unilateral prin care o persoană manifestă, în formele și modalitățile prevăzute de legislația vamală, voința de a plasa mărfurile sub o anumită destinație vamală;

titular al operațiunii ---- persoana în numele căreia s-a făcut declarația vamală (declarantul) sau persoana căreia i-au fost transferate, în privința destinației vamale, drepturile și obligațiile persoanei menționate anterior (declarantului);

Articolul 67. Regimul vamal de admitere temporară permite utilizarea pe teritoriul Republicii Moldova, cu suspendare parțială sau totală de drepturi de import și fără aplicarea măsurilor de politică economică, a mărfurilor și mijloacelor de transport străine destinate reexportului în aceeași stare, cu excepția uzurii lor normale. Pe toată durata regimului vamal de admitere temporară, mărfurile și mijloacele de transport trebuie să rămână în proprietatea persoanei străine. Ele nu pot fi vândute, închiriate, subînchiriate, date în comodat, gajate, transferate sau puse la dispoziția unei alte persoane pe teritoriul Republicii Moldova decât cu acordul organului vamal, după plata drepturilor de import și efectuarea procedurilor vamale de punere în liberă circulație, cu excepția derogărilor prevăzute de prezenta secțiune. Mărfurile introduse în baza unui contract de leasing operațional se plasează sub regimul vamal de admitere temporară.

Articolul 68. Acordarea regimului de admitere temporară a mărfurilor și mijloacelor de transport. Organul vamal acordă regimul de admitere temporară numai a mărfurilor și a mijloacelor de transport care pot fi identificate și nu sînt prohibite de a fii introduse în Republica Moldova.

Argumentele aduse în sprijinul obiectului sesizării:

Obiectul excepției de neconstituționalitate sintagma „*prin acțiune*” din următoarele prevederi legale - art. 1 pct. 43, art. 174 alin. (1), art. 184' alin. (1), lit. c), alin. (3) alin. (4) alin. (5) a Codului Vamal și art. 2 alin. (2) lit. m), art. 5 alin. (2), art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20-12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova consideră avocatul faptul că nu întrunesc condițiile de calitate a legii ca nefiind previzibile, întrucît aplicarea acestor prevederi împiedică cetățeanul de a-și cunoaște drepturile și obligațiile în legătură cu aplicare în privința sa a acestor prevederi legale.

Astfel unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept, reiterat constant în jurisprudența Curții Constituționale și care se desprinde din spiritul articolului 1 alin. (3) din Constituție îl constituie principiul legalității.

Curtea Europeană, care constituie o instanță constituțională la nivelul întregii Europe, a statuat în jurisprudența că: „noțiunea de „lege” implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea, claritatea și previzibilitatea”.

Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor. (*HCC 13/2015 (instituirea Colegiului Medicilor), § 108*)

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite, în caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent

descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție. *JHCC26/2010 (încetarea calității de bănuț), § 10J.*

Prin prevederile legii - ”**prin acțiune**” de la - art. 1 pct. 43, art. 174 alin.(1), art. 184¹ alin. (1), lit. e), alin. (3) alin. (4) alin. (5) Codului Vamal art.2 alin. (1) lit. m), art. 5 alin. (2), art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20- 12-2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova , s-a instituit o modalitate suplimentară de declarare vamală - *declarare vamală prin acțiune*, care se aplică în procesul de plasarea a mijloacelor de transport în regimul vamal de admitere temporară prin simpla traversare a teritoriul Vamal al R. Moldova fără a îndeplini careva formalități scrise sau verbale și fără a fi informat cetățeanul privitor la participarea lui la careva acțiuni de plasare a bunului în acest regim vamal de admitere temporară

Această modalitate de declarare și de plasare a mijlocului de transport în regim vamal de admitere temporară a favorizat ca inclusiv Perlog Alexandru să fie sancționat pentru nerespectarea condițiilor de admitere temporară a mijlocului pe teritoriul Vamal al R. Moldova fără ca să cunoască faptul că are statut de declarant vamal la o operațiune de introducere sub acest regim vamal a mijlocului de transport pe teritoriul R. Moldova.

Prin prevederile legislației apreciate a fi neconstituționale se eludează dreptul cetățeanului de a cunoaște calitatea sa de declarant sau titular în baza unei declarații exprese așa cum se stabilește la art. 1 pct. 13, 23, 34 a Codului Vamal. Iar cetățeanului aflat în situația lui Perlog A îi devine cunoscut că este participant a unei proceduri de declarare vamală abia în momentul în care i se invocă încălcarea unui regim vamal stabilit în mod automat sau poate să nu îi fie cunoscut niciodată.

Aceste prevederi nu stabilesc concomitent un mecanism de apreciere a titularului operațiunii de declarare prin acțiune. Or, persoana care se prezintă la postul vamal în calitate de șofer nu obligatoriu este titularului operațiunii de declarare.

Totodată pentru plasarea mijlocului de transport în regim de admitere temporară în baza declarării prin acțiune nu sînt aprobate limite și proceduri, marje (legale) acordate lucrătorului vamal la aprecierea persoanei care să fie inclusă în calitate de declarant din toți calatorii mijlocului de transport.

Prin scrisoarea Inspectoratului General al Poliției de frontieră din 18.07.2022 (se anexează) se confirmă faptul că aprecierea declarantului vamal *prin acțiune* se realizează de către organul vamal în baza constatărilor polițistului de frontieră care a înregistrat în programul SIIPF informația privind persoana care este la volanul mijlocului de transport.n

În Hotărârea nr. 22 din 01.10.2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, Curtea Constituțională a statuat că condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (Khlyustov v. Rusia, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative

și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial.

La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-îpot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, §47).

De asemenea, pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (Sissanis v. România, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (IICC nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61).

O normă este „previzibilă” atunci când permite o măsură de protecție împotriva ingerințelor arbitrare din partea autorităților publice [Centro Europa 7 S.r.l. și Di Stefano împotriva Italiei (MC), pct. 143]. Orice ingerință în dreptul la respectarea bunurilor trebuie, prin urmare, să fie însoțită de garanții procedurale care să acorde persoanei sau entității în cauză posibilitatea rezonabilă de a-și prezenta cauza în fața autorităților responsabile, cu scopul de a contesta în mod efectiv măsurile care constituie o ingerință în drepturile garantate de respectiva dispoziție. [Lekic împotriva Sloveniei (MC), pct. 95;

Legislația națională trebuie să fie clară, previzibilă și suficient de accesibilă (Silver și alții împotriva Regatului Unit, pct. 87). Acest lucru include un caracter suficient de previzibil pentru a permite persoanelor particulare să acționeze în conformitate cu legea, precum și o delimitare clară a marjei de apreciere a autorităților publice.

Normele trebuie să fie clare și detaliate (tehnologiile utilizabile devin tot mai sofisticate), precum și accesibile și previzibile, astfel încât oricine să poată prevedea consecințele propriilor acte (Valenzuela Contreras împotriva Spaniei, pct. 59 și 61).

Astfel una dintre obligațiile fundamentale ale statului este de a crea condiții ca cetățenii să cunoască drepturile și libertățile Sistemelor de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de care dispun.

Examinând prevederea legală a cărei control de constituționalitate se solicită în raport cu celelalte reglementări existente, invocă avocatul că aceasta nu corespunde exigențelor de *previzibilitate*.

Prin prisma celor elucidate, consideră avocatul că incertitudinea juridică existentă generează confuzie și incertitudine pentru destinatarii legii. Conform jurisprudenței constante a CEDO, incertitudinea juridică este de natură a reduce încrederea justițiabililor în justiție și contravine principiului securității raporturilor juridice ca element esențial al preeminenței dreptului.

Avocatul Vitalie Carmanschi, în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă a solicitat examinarea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în absența sa.

Agentul constator din cadrul Biroului vamal Nord, Ina Ivaschiv, a lăsat la discreția instanței cererea înaintată de către avocatul Vitalie Carmanschi.

Contestatarul, Perlog Alexandr, nu s-a prezentat din motive necunoscute instanței.

Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei, instanța de judecată ajunge la concluzia că sunt întrunite condițiile, menționate în hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, în legătură cu ce dispune admiterea cererii înaintată de avocatul Vitalie Carmanschi în interesele lui Perlog Alexandr privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale pentru verificarea constituționalității sintagmei „prin acțiune” din următoarele prevederi legale art. 1 pct.43, art.174 alin.(1), art.184¹ alin.(1) lit.e), alin.alin. (3), (4), (5) Cod Vamal, art.2 alin.(2) lit.m), art. (5) alin.(2), art.10 alin.(3) lit.e) și alin.(15) a Legii 1569 din 20.12.2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova prin raportare la prevederile art.23 din Constituția. Suplimentar, avocatul a solicitat suspendarea examinării cauzei contravenționale referitor la contestația depusă de Perlog Alexandru asupra procesului-verbal cu privire la contravenție nr.1980 din 24.12.2019 și deciziei nr.1980 din 24.12.2019.

Potrivit art.7 alin.(3) Cod de procedură penală în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora, la alin.(3¹) fiind indicat, că la ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate, iar potrivit alin.(3²) al aceluiași articol, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

Potrivit art.135 alin.(1) lit.a), g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională: exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Conform Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (Sesizarea nr.55b/2015), Curtea Constituțională a hotărât, în sensul art.135 alin.(1) lit.a) și g) coroborat cu art.20, art.115, art.116 și art.134 din Constituție următoarele:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;
- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;
- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;
- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Ținând cont de prevederile legale la acest capitol și de obligațiile impuse instanței de judecată prin hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, instanța de judecată consideră posibilă admiterea cererii înaintată pe caz de avocatul Vitalie Carmanschi, fiind întrunite condițiile expuse în Hotărârea Curții Constituționale nr.2, obiectul excepției de neconstituționalitate ridicate fiind sintagma „prin acțiune” din următoarele prevederi legale art. 1 pct.43, art.174 alin.(1), art.184¹ alin.(1) lit.e), alin.alin. (3), (4), (5) Cod Vamal, art.2 alin.(2) lit.m), art. (5) alin.(2), art.10 alin.(3) lit.e) și alin.(15) a Legii 1569 din 20.12.2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova prin raportare la prevederile art.23 din Constituția, excepția este ridicată de către avocatul Vitalie Carmanschi în interesele lui Perlog Alexandr, prevederile ridicate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei contravenționale respective în raport cu învinuirea adusă lui Perlog Alexandr și nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect anume prevederile contestate în raport cu cele invocate de apărare.

Totodată, ținând cont de faptul că judecarea cauzei contravenționale se află la etapa cercetării judecătorești, instanța de judecată consideră necesară suspendarea judecării cauzei contravenționale până la examinarea sesizării de către Curtea Constituțională.

Conducându-se de prevederile art. 7, art. 413 alin. (2) Cod de procedură penală, art. 135 alin. (1) lit.a), g) din Constituție, instanța de judecată,

dispune:

Se admite cererea înaintată de avocatul Vitalie Carmanschi în interescele lui Perlog Alexandr privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintată în cadrul examinării contestației înaintate de Perlog Alexandru, asupra deciziei agentului constator din 24.12.2019, întocmite în baza art. 287, alin. (8) Cod contravențional.

Se sesizează Curtea Constituțională despre excepția de neconstituționalitate ridicată de avocatul Vitalie Carmanschi pentru verificarea constituționalității sintagmei „prin acțiune” din următoarele prevederi legale art. 1 pct. 43, art. 174 alin.(1), art. 184¹ alin. (1) lit. e), alin. (3), (4), (5) Cod Vamal, art. 2 alin. (2) lit. m), art. (5) alin. (2), art. 10 alin. (3) lit. e) și alin. (15) a Legii nr. 1569 din 20.12.2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova prin raportare la prevederile art.23 din Constituția.

Se suspendă examinarea contestației înaintate de Perlog Alexandru, asupra deciziei agentului constator din 24.12.2019, întocmite în baza art. 287, alin. (8) Cod contravențional, până la examinarea sesizării.

Încheierea, separat nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecător

COPIA CORESPUNDE
ORIGINALULUI
Judecător
Natalia Foma

Natalia Foma

